

VÄHIMMÄISTIETOSISÄLTÖASETUS –TYÖRYHMÄ

Aika 25.8.2022 klo. 13.00 -14.55

Paikka Teams-kokous

Osallistujat:

Läsnä
Puheenjohtaja

Minna Saario, johtaja, STM x

Jäsenet

Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM, varapuheenjohtaja	x	
Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM	x	
Heli Hätönen, kehittämisneuvos, STM	x	
Vesa Jormanainen, lääkintöneuvos, STM	x	
Taina Mäntyranta, lääkintöneuvos, STM, paikalla klo 14.00 lähtien	x	
Hanna Talka, neuvotteleva virkamies, VM	x	
Hanna Toiviainen, suunnittelupäällikkö, Valvira (siirtynyt toisiin tehtäviin)	-	
Satu Räsänen, erityisasiantuntija, Valvira	x	
Jani Jussila, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto	x	
Riikka Väyrynen, erityisasiantuntija, THL	x	
Elina Välikangas, kehityspäällikkö, DigiFinland Oy	x	
Iiro Jarnila, tilastopäällikkö, Helsingin kaupunki	-	
Kimmo Parhiala, suunnittelupäällikkö, HUS	-	
Yrjänä Hynninen, tiedolla johtamisen päällikkö, Etelä-Suomen yhteistyöalue (YTA), Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	x	
Eija Peltonen, johtava hoitaja, Itä-Suomen YTA, Pohjois-Savon hyvinvointialue		x
Jari Kauppi, projektipäällikkö, Sisä-Suomen YTA, Kanta-Hämeen hyvinvointialue	-	
Mari Niemi, hankejohtaja, Länsi-Suomen YTA, Satakunnan hyvinvointialue	x	
Anu Vuorinen, kehitys- ja resurssi johtaja Pohjois-Suomen YTA, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	-	

Varajäsenet

Maria Pernu, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto	-	
Sanna-Mari Saukkonen, erityisasiantuntija, THL	x	
Annika Mäki Asiala, KUVA-projektipäällikkö, THL	x	
Timo Hakala, tietoarkkitehti, Etelä-Suomen YTA, HUS	x	
Kimi Korvanen, projektipäällikkö, Etelä-Suomen YTA, Vantaan kaupunki	-	
Kristiina Lumme, kehittämisspäällikkö, Sisä-Suomen yhteistyöalue, Pirkanmaan hyvinvointialue		x
Sirkka-Liisa Olli, perusturvajohtaja, Pohjois-Suomen yhteistyöalue, Lapin hyvinvointialue	x	

Asiantuntijasihteeristö

Minna Klemettilä, erityisasiantuntija, STM	x	
Juhana Valo, projektipäällikkö, STM	-	
Mikko Huovila, erityisasiantuntija, STM	x	
Hannele Tanhua, erityisasiantuntija, STM	x	
Minnamari Pigg, lakimies, STM		x
Anna Väinälä, erityisasiantuntija, STM	x	
Suvi Nuutinen, asiantuntija, DigiFinland Oy	x	
Tuuli Suomela, asiantuntija, THL	x	
Katri Kilpeläinen, kehittämisspäällikkö, THL	x	
Tapani Kauppinen, kehittämisspäällikkö, THL	x	

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja toivotti kokousosallistujat tervetulleeksi kuudenteen vähimmäistietosisältöasetuksen kokoukseen.

2. Läsnäolijat ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Todettiin kokouksen läsnäolijat. Pyydettiin uusia jäseniä ja kokouksessa sijaistavia esittelemään itsensä. Valviran edustajaksi ja työryhmän jäseneksi Hanna Toiviaisen tilalle on tullut erityisasiantuntija Satu Räsänen. Uudeksi sihteeristön jäseneksi työryhmään on tullut erityisasiantuntija Anna Väinälä, OHO/DITI/STM. Sisä-Suomen yhteistyöalueen Jari Kauppi on jäänyt pois hyvinvointialuevalmistelusta. Varajäsen, kehittämisspäällikkö Kristiina Lumme Pirkanmaan hyvinvointialueelta edustaa Sisä-Suomen yhteistyöaluetta. Pohjois-Suomen yhteistyöalueen Anu Vuorista sijaistaa tässä kokouksessa Sirkka-Liisa Olli.

Edellinen, työryhmän viides kokous pidettiin 15.6.2022. Edelliseen pöytäkirjaan ei tullut huomioita.

Informoitiin, että syksyn aikana tehdään uusi muutospäätös työryhmän jäsenistä jäsen- yms. muutosten takia ja että vähimmäistietosisältöasetuksen Tiimeri-työtilaan on jaettu oikeudet uudelleen. Minna Klemettilään(@gov.fi) voi olla yhteydessä, jos on ongelmia Tiimeri-työtilaan pääsystä.

3. Asetusluonnos, Minnamari Pigg, STM**Käsitelty dokumentti: Luonnos asetuksesta vähimmäistietosisällöksi työryhmälle**

STM:n lakimies Minnamari Pigg esitteli asetuseräluonnoksen eri pykälä. Niitä on 15. Asetusta on tarkennettu erityisesti hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vähimmäistietosisällön pykälien osalta. Asetuseräluonnoksessa pykälisiin 5 §-14 § on tullut tiettyjä tarkennuksia, esim. jaottelu eri teemoihin.

Pykälään 7 on tullut arviointivelvoite ympäristömelusta ja sen hallinnasta koskien suuria kaupunkeja (yli 100 000 asukasta). Lisäksi tullut erikseen ”poikkeuspykälä” eli 14 § Poikkeus kuntien

raportointivelvollisuuteen. Viimeisessä, 15 §:ssä säädetään asetuksen voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä.

Asetus tulee näillä näkymin voimaan 1.2.2023. Asetuksen 2 § - 4 § mukainen seurannan vähimmäistietosisällön tuottaminen on aloitettava viimeistään 1 tammikuuta 2024.

Lausuntopyyntökierroksella tullaan kysymään alueilta tiedon tuottamisen kyvykkyyden aikataulusta ja heidän näkemyksensä siirtymäajasta.

Keskustelu:

Onko joka kunnassa oltava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori tai

suunnittelija? Asetuksen 8 § 1-kohdassa on tiukka sanamuoto koordinaattorista tai suunnittelijasta:

Tarkoitetaanko käytännössä sitä, että kunta on järjestänyt/koordinoit. Pitääkö olla nimetty virkakunta?

- Henkilön ei tarvitse olla päätoiminen, voi olla yhteystoiminnassa toteutettu. Kunhan käy ilmi, että kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio on hoidettu ja vastuutettu. On selkeästi huomattu, että kunnissa on tarve vastinpareille hyvinvointialueiden suuntaan.
- Indikaattori "Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä" (Sotkanet ind. 5333)" perustuu tiedonkeruuseen kunnan johdolle väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä (TEAvisari, THL).

Onko voimaantulo ja siirtymäsäännös lukkoon lyöty, voiko aloittaa aiemmin: Säännöksen on ajateltu tulevan voimaan täysmääräisenä siirtymäsäännöksen jälkeen tammikuussa 2024. Miten käy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen, johon tarvitsee kahden vuoden tiedon? Voiko tiedonkeruun aloittaa jo vuonna 2023 vai pitääkö aloittaa tiedonkeruu vasta vuonna 2024?

Keskusteltiin rekisterinpitäjyyden aikataulusta. Onko syytä paineistaa aikataulua esim. 2023 puoleenväliin?

- Lausuntokierroksella voidaan kysyä tiedontuottamisen kyvykkyyksistä.

Keskustelu 2 § kohdista, mm. niiden yhteismitallisuudesta: Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve kohta 3: itsestä huolehtimisen tekijät sekä kohta 4 palveluhistoria

- Johtamisen vähimmäistietosisältö ja hyvinvointialueiden ja kuntien hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vähimmäistietosisältö ovat itsenäisiä kokonaisuuksia, mutta ne tukevat toisiaan. Kumpikin kokonaisuus tarvitsee määritellyt mittarit, jotta tarvittava tietokokonaisuus voidaan muodostaa.
- On huomioitava, että valmistelua tehdään vähimmäistieto kerrallaan, mutta vähimmäistietosisällöstä tulee lopulta muodostua tasapainoinen johtamisen tiedon kokonaisuus. Ts. eri vähimmäistietoja tarkastellaan itsenäisinä tietoina ja myös suhteessa toisiinsa, joka vaikuttaa siihen, mitä tietoja eri vähimmäistiedoissa tulee olla mukana.

- On huomioitava, että osa teemakohtaista mittareista on kehityksessä tai tietotarve on tunnistettu, jonka vuoksi niitä ei ole voitu tuoda osaksi asetuksen ensiversiota. Kuitenkin jokainen tekijä tarvitaan tasapainoisen tiedon muodostamiseksi jatkossa.
  - Esim. palveluhistoriatieto ei tarkoita pelkästään esimerkiksi eri palveluiden käyntien lukumäärätiedon tarkastelua sellaisenaan, vaan asiakkaiden aikaisemman palvelunkäytön perusteella kyetään ennakoimaan tulevaa palvelukäyttöä vertaamalla ja tarkastelemalla tietoa muihin tarpeen tekijöihin.
- Itsestään huolehtiminen nähdään tulevaisuuden indikaattoriksi, joka voidaan saada tuotantoon tulevaisuudessa. Sihteeristö voi pohtia vielä, onko 'itsestään huolehtiminen' tähän muotoon sanoitettuna tarpeen. Ko. kohta on syytä katsoa vielä uudelleen ja mahdollisesti siirtää ohjeeseen. - > täsmennetäänkö mihin ohjeeseen, tekniseen soveltamisohjeeseen?
- Sihteeristölle jäi pohdittavaksi kohtien yhteismitallisuus asetuksessa. Sovittiin, että tarkastellaan vielä sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeen teemakohtaista muotoilua varsinaiseen asetustekstiin.

4. Perustelumuistio, Minnamari Pigg, STM

Käsittely dokumentti: Perustelumuistioluonnos, työryhmälle

STM:n lakimies Minnamari Pigg esitteli perustelumuistion. Todettiin, että kuvaavampi nimi perustelumuistiolle on esittelymuistio. Tullaan muuttamaan perustelumuistion nimeksi esittelymuistio. Perustelumuistio esittelee asetuksen taustat, mm. lakipohjan. Vähimmäistietosisällöstä säädetään sote-järjestämislain 29 § 4 mom. ja järjestämislain 6 ja 7 §:ssä.

Uutena asiana muistioon ovat tulleet poikkeukset raportointivelvollisuuteen: jos tietoa ei ole saatavilla (s. 3-4). Muistiosta puuttuu vielä vaikutustentarviointi, se tullaan kirjaamaan lausuntopalautteen perusteella. Myös muita muutoksia voidaan tehdä lausuntopalautteen perusteella. Soveltamisohjeessa olevia asioita ei käsitellä perustelumuistiolla.

Keskustelu

- Asiakohdassa keskustellut asiat koskivat myös osittain teknistä soveltamisohjetta.
- Onko tarpeen kertoa jotakin säädöstekniikasta, miten asetusta on ajateltu käyttää ja ylläpitää?
- Mitä itse asetustekstissä lukee ja määrittely ovat erikseen, pitäisikö tätä kuvata.
- Mistä soveltamisohje löytyy?
- Päivittäminen pitäisi olla näkyvässä? Kuka päivittää ja kuka vastaa päivityksistä?
- Hallintamalli todettava tässäkin: Vrt. Virta-hanke ja Toivo-ohjelma eivät ole olemassa loputtomiin, hallintamalli ei voi olla betonoitu niihin.
- Todettiin, että esityksessä ei vielä näy hallintamalli, se tulee tarkentamaan asioita
- Todettiin, että vähimmäistietosisältöasetuksen dokumenttien kokonaisuus sisältää asetuksen, esittelymuistion, soveltamisohjeen ja liitteet, jotka ovat enemmän teknisiä.

5. Tekninen soveltamisohje, Mikko Huovila, STM, Suvi Nuutinen, DigiFinland Oy, Katri Kilpeläinen, THL

Esitetty pp-esitys: Vähimmäistietosisältöasetuksen soveltamisohje, (9 s.)

STM:n erityisasiantuntija Mikko Huovila, DigiFinlandin asiantuntija Suvi Nuutinen ja THL:n kehittämispäällikkö Katri Kilpeläinen esittelivät teknistä soveltamisohjetta. Käytiin läpi soveltamisohjeen tarkoitus ja soveltamisohjeen sisältö. Soveltamisohje tulee myös mukaan lausunnoille.

Teknisen soveltamisohjeen liitteenä olevat tiedostojen versiot päivittyvät vielä testauksen ja mahdollisen lausuntopalautteen perusteella. Johdantoteksti voidaan muokata yleisemmälle tasolle: johdanto, miksi tehdään, lainsäädäntö, loppua kohden teknisempää.

Keskustelu:

Kenelle soveltamisohje on tarkoitettu? Tehtävä rajaus ja päätettävä, millainen ohje on ja kenelle se on suunnattu.

- Tämä tieto on laissa ja kerrotaan myös teknisessä soveltamisohjeessa.
- Tekninen soveltamisohje on tarkoitettu tietojohdamisesta ja erityisesti teknisestä toteutuksesta vastaaville henkilöille.

Toive saada ohjeistus alueille / tietohallintoon ajoissa. Informointi tärkeää myös lausuntovaiheessa.

- Käytiin keskustelu, että ohje pitäisi saada alueille ja tietohallintoihin ajoissa.
- Lausuntopyyntö menee organisaatioiden kirjaamoihin, sieltä se ohjataan oikeille henkilöille.
- Tiedottaminen etukäteen ja erityisesti lausuntovaiheen alkaessa on tärkeää.
- STM: voi nostaa asioita esille hyvinvointialueiden johtajien tapaamisessa ja sote-uudistuksen ICT-valmisteluryhmässä.
- Johtamisen ja osaamisen työryhmässä vähimmäistieto on yhtenä teemana 20.9.
- Ehdotettiin voisiko liitteitä yhdistää kokonaisuuksiksi. Tarkastellaan voiko niitä virtaviivaistaa jollain tapaa
- Todettiin, että hallintamallin valmistelu selkeyttänee myös liiteaineistojen käsittelyä

6. Testauksen tilannekuva, Suvi Nuutinen, DigiFinland Oy

Esitetty pp-esitys: Testauksen tilannekuva 25.8.2022

DigiFinlandin asiantuntija Suvi Nuutinen esitteli testauksen tilannekuvaa.

Kaikki raportoinnin käyttötapaukset päivitetään testauksien perusteella. Kaikki vähimmäistietojen testausprosessit ovat edenneet, lisäksi testataan henkilöstövoimavarojen raportoinnin käyttötapausta.

Tarpeen testausprosessi avoimen datan osalta on valmis syyskuussa. Hyvinvointialueen omista lähdejärjestelmistä saatavan tiedon testaus toteutetaan pääosin osana AURA-palveluluokituksen poimintaohjeen testausta.

Sosiaalihuollon testaamista ja tuottamisen aikataulusta raamittaa Kanta liittymisen kansalliset aikataulut (v. 2024–2026) ja Kanta I ja II –toiminnallisuuksien käyttöönotot. Sosiaalihuollon saatavuuden vähimmäistietoa ei voida tuoda vielä tässä vaiheessa osaksi ensimmäistä asetusversiota, koska käyttötapausten tietosisällön testaus ei onnistu riittävällä tasolla. Testauksen perusteella ei voida luotettavasti osoittaa vähimmäistiedon tuottamista yhdenmukaisesti vähimmäistietosisältövaatimusten mukaisesti.

Terveydenhuollon saatavuuden testausta on toteutettu avosairaanhoidon ja erikoissairaanhoidon palveluista. Tällä hetkellä toteutetaan vähimmäistietomäärittelyjen mukaisen datan tarkastelua. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vähimmäistiedon testausprosessi on vielä kesken.

Kustannusten testauksen eteneminen on riippuvainen tällä hetkellä THL:n kanssa työn alla olevan palveluiden tarkan kohdentamissäännön määrittelyn valmistumisesta. Lisäksi käyttötapausta päivitetään HVA-AURA-ohjeistuksen mukaiseksi sen julkaisun jälkeen.

Keskustelu:

- Kustannustiedoissa on myös sosiaalihuollon kustannustietoja per asiakas. Tarkastellaan, saadaanko tietoja joidenkin palveluiden osalta. Testauksen tavoitteena saada tarkennuksia myös tähän kokonaisuuteen ennen varsinaisen asetuksen antoa.
- Käytiin keskustelu mahdollisesta vapaaehtoisesta testauksesta alueilla
- Pyritti kartoittamaan kyvykkäitä alueita – tietosisällöt: ohjeistuksia pystytään jo hyödyntämään, mutta jos työtä tehdään vapaaehtoisesti eikä tehtyä työtä pystytään testaamaan, että se on oikein: testaus on haaste.
- Hyvinvointialue päättää ottaako se määrittelyt käyttöönsä etukäteen: velvoittavuuden läpimeno: Näköpiiri on kuitenkin tiedossa, suunta on selkeästi ohjattu ja selkeästi tiedossa: estää, että lähdetään tekemään muuta.

7. Muut asiat, Minna Klemettilä, erityisasiantuntija, STM

Esitetty pp-esitys: Vähimmäistietosisältöasetus, työryhmätyön aikataulutus syyskuu 2022 ja kevät 2023

STM:n erityisasiantuntija Minna Klemetilä esitteli asetusvalmistelun aikataulua. Soveltamisohjeessa keskeneräisyyksiä: liitteet tulevat lausuntokierroksen jälkeen päivittymään. Lausuntokierros alkaa 16.9.2022. Asetus menisi ministerille allekirjoitettavaksi joulukuussa 2022/tammikuussa 2023 ja tulisi näillä näkymin voimaan 1.2.2023.

Kevästä: Sisältövalmistelu jatkuu lausuntokierroksen jälkeen koko ajan Virta-verkostossa, työryhmän kokouksien on tarkoitus jatkaa myös keväällä 2023 kuuden viikon välein.

Keskustelu:

- Keskusteltiin lausuntokierroksen kestosta ja todettiin, että neljä viikkoa on riittävä, jos tiedotetaan hyvin ennakoon.
- Infotilaisuuden suunniteltu ajankohta on 28.9.2022.
- Sihteeristö vielä miettii infotilaisuuden ajankohtaa ja sen mahdollista aikaistamista.

Työryhmältä pyydettiin päätöstä siitä, voidaanko näillä materiaaleilla edetä lausuntokierrokselle.

- Työryhmässä päätettiin, että voidaan edetä lausuntokierrokselle asetusluonnoksen ja soveltamisohjeen kanssa ja että sihteeristöllä on oikeus tehdä pieniä, tarpeellisia muutoksia ennen lausuntokierrosta.

8. Seuraava kokous

21.9. klo. 9.00 – 11.00, Teams

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.55.

Kokousmateriaali Tiimerissä:
pöytäkirja

Edellisen, 150622 työryhmäkokouksen

Asetusluonnos
Perustelumuiatio
Tekninen soveltamisohje, luonnos (Word-dokumentti)
Tekninen soveltamisohje, liitteet (pdf x 8, excel x 6)
Tekninen soveltamisohje, esittelydiat, pp
Testauksen tilannekuva, pp,
Asetusvalmistelun aikataulu, pp.